

KM NEWS LETTER

ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 เดือนมีนาคม 2556 คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

พบกับจดหมายข่าว KM ฉบับที่ 2 ประจำเดือนมีนาคม 2556 ซึ่งจดหมายข่าวฉบับนี้มีสาระดี ๆ จากผลการศึกษาวิจัย “การจัดทำโครงร่างหลักสูตรให้ความรู้แก่เยาวชนในเรื่องการลดและคัดแยกขยะ รวมถึงเทคโนโลยีการกำจัดขยะในปัจจุบัน เพื่อเสนอบรรจุในหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดของกรุงเทพมหานคร” ซึ่งคณะผู้วิจัย ประกอบด้วย อ.ดร.วรางคณา วิเศษมณี ดี อ.ดร.เทอดพงศ์ ศรีสุขพันธ์ุ และ อ.อิสริ รอดทัศนาศ โดยมี ผศ.เสาวลักษณ์ ลักษมีจรัลกุล เป็นที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและจัดทำโครงร่างหลักสูตรให้ความรู้แก่เยาวชนในเรื่องการลด คัดแยก และเทคโนโลยีการกำจัดขยะ เพื่อเสนอบรรจุในหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

จากผลการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิโดยการสำรวจภาคสนามเพื่อศึกษารูปแบบการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการลด คัดแยก และการกำจัดขยะในโรงเรียน ครอบคลุมโรงเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนสาธิต และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้แก่ โรงเรียนเอกชน ด้วยวิธีการดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการทบทวนข้อมูลทุติยภูมิด้านทฤษฎีการจัดการเรียนการสอน โครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตรในระดับประถมศึกษา และข้อมูลเนื้อหาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการลด คัดแยก และเทคโนโลยีการกำจัดขยะของโรงเรียนระดับประถมศึกษาของประเทศไทยและต่างประเทศ สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ ได้ดังนี้

ประเด็นความรู้
การวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรด้านการลด คัดแยก และเทคโนโลยีการกำจัดขยะ
ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในปัจจุบัน

ประเภท	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา
1. หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	<ul style="list-style-type: none"> มีการสอดแทรกเนื้อหาหลักเฉพาะ เรื่องของการลดและคัดแยกขยะ ตลอดจนผลกระทบอันเนื่องจาก ปัญหาขยะในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ จำนวน 3 สาระ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สาระที่ 3 สารและสมบัติของสาร สาระที่ 8 ธรรมชาติของ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 	<ul style="list-style-type: none"> เนื้อหาการเรียนรู้เรื่องขยะในหลักสูตร แกนกลางฯ ยังไม่ครอบคลุมหัวข้อดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - การคัดแยกขยะประเภทต่างๆ - วิธีการและเทคโนโลยีการกำจัดขยะที่ ถูกต้องเหมาะสม การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางฯ เรื่อง ขยะขาดความต่อเนื่องและไม่ครอบคลุม การเรียนรู้ในทุกระดับชั้น เนื่องจากมีการ เรียน การ สอน เฉพาะ ใน ระดับ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 6
2. หลักสูตรสิ่งแวดล้อม ศึกษาของประเทศไทย (สำนักงานนวัตกรรม การจัดการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ)	<ul style="list-style-type: none"> มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้และการจัด กิจกรรมเรื่องขยะ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ความสำคัญของปัญหาขยะ - ที่มาและประเภทของขยะ - ความสำคัญของการกำจัดขยะ - การประดิษฐ์สิ่งของจากขยะ 	<ul style="list-style-type: none"> เนื้อหาในหลักสูตรสิ่งแวดล้อมเน้นด้าน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในชุมชน โดยมีเนื้อหาที่ เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เรื่องการผลิตและคัด แยกขยะใน 3 ระดับชั้น ได้แก่ ระดับ ปฐมวัย ประถมศึกษาปีที่ 2 และ 6 เป็นหลักสูตรเสริมขึ้นอยู่กับการนำไป ใช้ ของแต่ละโรงเรียน จึงทำให้ทุกโรงเรียน มิได้มีการบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา เข้ากับการเรียนการสอนตามกลุ่มสาระ การเรียนรู้อย่างทั่วถึง

ประเด็นความรู้

การวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จของโรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่ดีด้านการลดและคัดแยกขยะ

ประเภท	ปัจจัยความสำเร็จ	เนื้อหาที่ควรเสริมหรือเพิ่มเติม ในหลักสูตร
โรงเรียนต้นแบบที่มีแนวปฏิบัติที่ดีด้านการลดและคัดแยกขยะ	<ul style="list-style-type: none"> มีการบูรณาการความรู้เรื่องปัญหาและการจัดการขยะกับ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการจัดกิจกรรมเสริมภายนอกชั้นเรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการจัดกิจกรรมและให้ความรู้เรื่องขยะอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ระบบและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนรองรับและเอื้อต่อการคัดแยกและจัดการขยะ 	<p>นักเรียนมีความเข้าใจความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทและการคัดแยกขยะ แต่ยังขาดองค์ความรู้เรื่องต่างๆ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> วิธีการและเทคโนโลยีการกำจัดขยะที่ถูกต้องเหมาะสม สถานการณ์ปัญหาด้านการจัดการขยะของประเทศไทย

องค์ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาและจัดทำโครงร่างหลักสูตรฯ

- ควรเพิ่มเติมเนื้อหาการเรียนรู้เรื่องขยะให้ครอบคลุมด้านการคัดแยกขยะประเภทต่างๆ อย่างถูกวิธี และวิธีการและเทคโนโลยีการกำจัดขยะที่ถูกต้องเหมาะสม
- ควรมีลักษณะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้มีหลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระและวัยของผู้เรียน เช่น การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง การเรียนแบบร่วมมือ การเรียนที่เน้นทักษะกระบวนการ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การแสดงความคิดเห็น การแก้ปัญหา การจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
- ควรมีการบูรณาการองค์ความรู้เรื่องการลด คัดแยก และการกำจัดมูลขยะฝอยกับการเรียนรู้ตาม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ควรมีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมตามระดับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมในชั้นเรียนและมีความต่อเนื่องตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6
- ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมและจัดให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้สำหรับเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าความรู้ต่างๆ นอกห้องเรียนด้วยตนเอง อันจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตผ่านการปฏิบัติจริง

จัดทำโดย คณะกรรมการจัดการความรู้